TS:

Z Ameriky späť domov: Zachránené storočné vitráže ožili v novom Oltári slovenského vysťahovalectva

PAVLOVCE NAD UHOM, 12. september 2026 – **V areáli Múzea vysťahovalectva v obci Pavlovce nad Uhom, v časti Ťahyňa, sme dnes slávnostne otvorili Oltár slovenského vysťahovalectva. Tento jedinečný projekt, ktorý podporil Košický samosprávny kraj a organizácia Košice Región Turizmus cez program Terra Incognita, prináša na dolný Zemplín zreštaurované historické vitráže zo zaniknutých slovenských kostolov v Severnej Amerike.**

Z územia Slovenska kedysi za prácou emigrovala viac ako tretina obyvateľstva. Nová expozícia v podobe sakrálneho pamätníka s verejným prístupom má tento dôležitý historický fenomén pripomínať a slúžiť na pietu i zhromažďovanie.

„Problematika vysťahovalectva sa na východnom Slovensku týka takmer každej druhej rodiny. Som preto, že tu máme zanietených ľudí, ktorí zachraňujú naše spoločné spomienky pred zabudnutím. Oltár slovenského vysťahovalectva je hlboko ľudským projektom, ktorý Košický samosprávny kraj z programu Terra Incognita podporil sumou 80 000 eur. Je to prejav úcty k našim predkom a zároveň obrovské obohatenie turistickej ponuky nášho kraja,“ uviedol predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka.

Samotný pamätník tvorí prestrešená oceľová konštrukcia ukotvená do zeme, do ktorej je osadených trinásť zreštaurovaných sklenených vitráží. Tieto veľkolepé diela s celkovou rozlohou 81,5 metra štvorcového pochádzajú z Kostola Sv. Ducha v meste Olyphant v Pensylvánii a z Kostola Sv. Srdca v meste Torrington v štáte Connecticut.

Obnova týchto historických klenotov prebiehala klasickou metódou do olova, čím sa zachovala ich identická historicko-remeselná hodnota. Oltár vďaka citlivému architektonickému riešeniu neplní len praktickú, ale predovšetkým duchovnú a komunitnú funkciu so silným symbolickým významom.

„Náš projekt zachraňuje ohrozené kultúrne dedičstvo Slovákov v Amerike a bezodplatne ho sprístupňuje širokej verejnosti. Z našej dedinky Ťahyňa kedysi emigrovalo až 90 percent obyvateľstva, a preto je príznačné, že sa tieto vitráže vrátili práve sem. Vytvorili sme miesto s pietnym a kontemplatívnym charakterom, ktoré už dnes priťahuje množstvo zahraničných turistov pátrajúcich po svojich koreňoch, pričom ich počet každým rokom rastie,“ vysvetlil Martin Javor z Múzea vysťahovalectva Kasigarda.

Dnešné slávnostné otvorenie potvrdilo veľký spoločenský dosah tejto témy. Múzeum tak buduje ešte silnejšiu pozíciu na turistickej mape kraja.

„Región dolného Zemplína je plný nedotknutých prírodných krás a bohatstva, ktoré sa s takýmito hlbokými projektmi dokonale dopĺňajú. Keď návštevníci zavítajú k tomuto unikátnemu pamätníku, môžu svoj výlet spojiť s návštevou okolitej prírody, napríklad pozorovaním vzácneho vtáctva na Senianskych rybníkoch alebo prechádzkou po Vodnej zážitkovej ceste v Oboríne. Oltár slovenského vysťahovalectva je novým emotívnym lákadlom, vďaka ktorému turisti objavia jedinečnú atmosféru nášho kraja a ostanú v ňom ešte dlhšie,“ zhodnotila výkonná riaditeľka Košice Región Turizmus Lenka Vargová Jurková.

Nový Oltár slovenského vysťahovalectva je od dnešného dňa trvalo prístupný v exteriéri múzea a pozýva všetkých na chvíľu stíšenia a spomienok. Košický kraj ním opäť dokazuje, že umožňuje úspešne prepájať zachovávanie historického dedičstva s inovatívnym rozvojom cestovného ruchu.